

ИШОНЧ ЁРЛИҚЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

7 февраль куни Туркия Республикасининг Президентиди Фавқулдада ва мухтор элчиси этиб тайинланган Умур Апайдин Узбекистон Республикаси Президентиди Исло

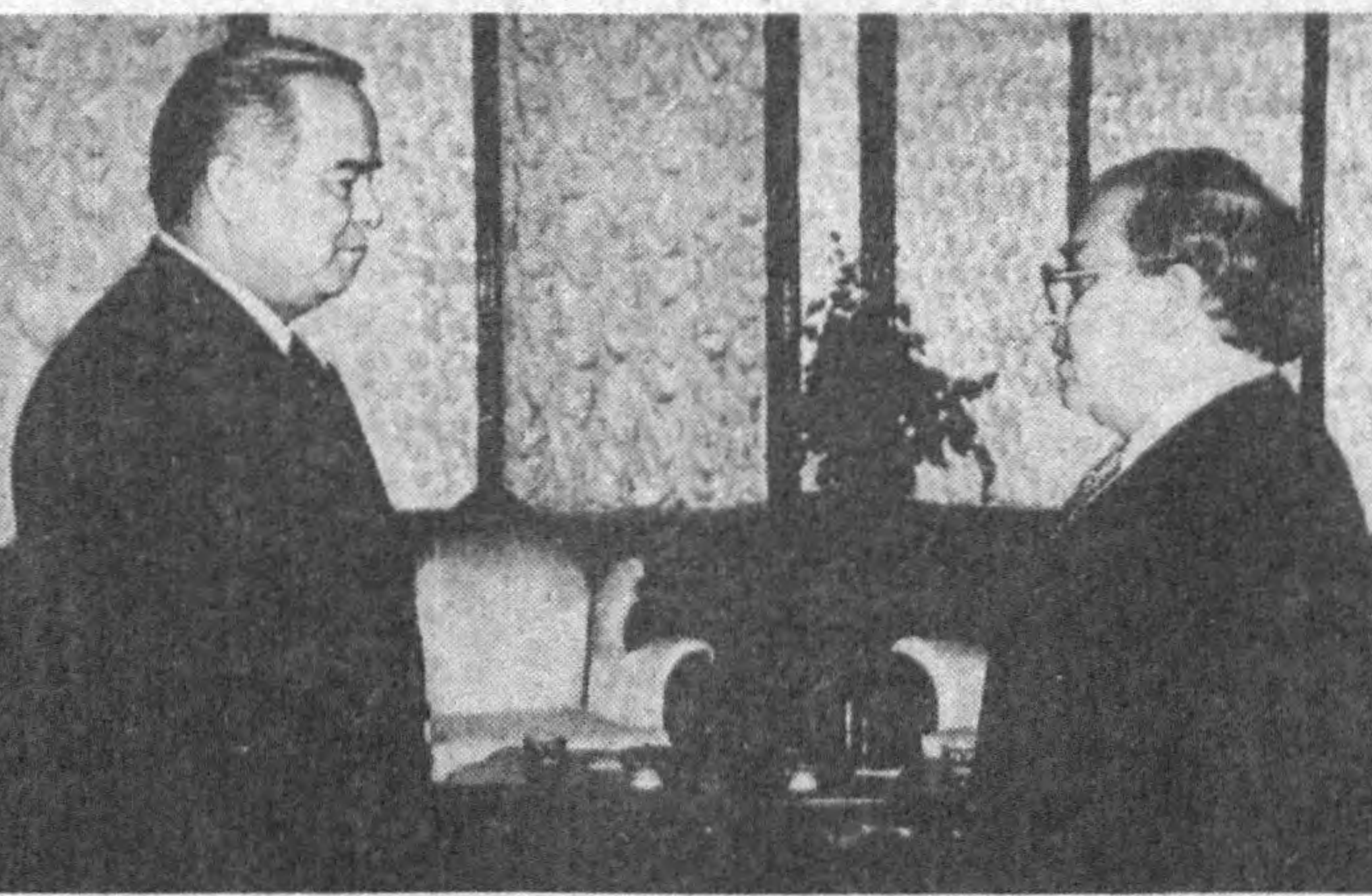
тига муваффақият тилади.

— Туркия Узбекистон мустақиллигини тан олган биринчи давлатдир, — деди Президент Исло Каримов. — Ушундан буён давлатларимиз ўртасидаги дустона алоқалар халқаро доирада изчил ривожланиб келмоқда. Ушбу дустлик ришталарини янада мустаҳкамлаш борасида сиз, элчи жанобларига куч-гайрат тилайман.

Узаро суҳбат чоғида икки мамлакат ўртасидаги дустона алоқаларни янада ривожлантириш

билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Шу куни Президент Исло Каримов Португа

лиянинг мамлакатимиздаги Фавқулдада ва мухтор элчиси этиб тайинланган Жозе Пашеко Луш Гомешнинг ишонч ёрли

гини қабул қилди.

— Декабрь ойида Лиссабонда Португалия Президентиди ҳамда Бош вазири билан учрашувимиз чоғида ҳар икки мамлакат узаро ҳамкорликдан манфаатдор экани таъкидланган эди, — деди Узбекистон раҳбари. — Ишончим комилки, сизнинг янги лавозимга тайинланишигиз Узбекистон ва Португалия муносабатларининг янги босқичи бошланишига кумак беради.

Элчи Жозе Гомеш Узбекистон Президенти-

нинг ишончи учун миннатдорлик билдириб, давлатларимиз ўртасидаги алоқалар, маданий ҳамкорликни кенгайтириш учун бор куч ҳамда гайратини ишга солишини айтди.

қуллаб-қувватлаймиз ҳамда икки давлат ҳамкорлигини янада ривожлантириш тарафдоримиз.

Узаро суҳбат чоғида Узбекистон ва Финляндия дустлигини янада мустаҳкамлаш ва икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Ишонч ёрлиқларини топшириш маросимида Узбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов иштирок этди.

(ЎЗА).

СУРАТЛАРДА: қабул пайти.
А. Тўраев (ЎЗА) олган суратлар.

Ватанни севмак иймондангур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партияси газетаси

1997 йил 8 февраль, шанба № 17 (22.102).

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Исло Каримов: Мулкдорлар синфини шакллантириш — Ислохотларнинг бош мезони

Илгари хабар қилинганидек, 6 февраль куни Тошкентда Узбекистон Республикаси Президентиди ҳузурдаги иқтисодий ислохот, тадбиркорлик ва хорижий инвестициялар бўйича идораларо кенгашнинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Уни кенгаш Раиси, Президент Исло Каримов бошқарди. Махлусда 1997 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишлари, республика фонд биржаси фаолиятини такомиллаштириш ва фонд биржасида хорижий инвесторлар иштирокини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги масалалар муҳокама қилинди.

Бугун муҳокама этилган масалалар мамлакатимиз учун муҳим аҳамиятга эришди, деди Исло Каримов мажлисда. Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг жорий йилдаги устувор йўналишларини белгилаб, мақсадларимизни яна бир бор аниқлаб олиб ҳаракат қилишимиз лозим. Бу эса ислохотларнинг дастлабки босқичларига назар ташлашни, ҳусусан, 1996 йил якунига қадар иқтисодий нўқтани назардан таҳлил этишни, йўл қўйилган хато ва нуқсонларни бартараф қилиш йўллариини излашни тақозо этади. Эеро, ислохотлар улускизи давом этатишда жараёндир. Шу маънода жорий йил вазидаларини ўтган йиллардан ажратиб олиб, алоҳида белгилаб бўлилади.

Кенгаш махлусида республика Бош вазири У. Сулонов, Бош вазири урин-босарлари — мулқи вазири Б. Ҳамидов, давлат мулкчилиги бошқарлиши ва тадбиркорликни қуллаб-қувватлаш давлат қўмитаси раиси В. Чжен, шу-нингдек, мазкур қўмита раисининг биринчи уринбосари А. Абдуқодиров мажлис кун тартибига қўйилган масалалар юзасида ахборот бердилар.

Ахборотларда таъкидланганидек, 1996 йилда мамлакатимизда макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш, инфляцияни кескин қисқартириш, молия ва пул кредит тизими, миллий валютани мустаҳкамлаш, хусусийлаштириш жараёнини чуқурлаштириш ва бозор муносабатларини шакллантиришга йўналтирилган иқтисодий ислохотлар изчиллик билан амалга оширилди. Энг муҳим вазифа — ишлаб чиқаришнинг пасайиши тўхтатилди, иқтисодий ушш кўга ташланди. Мамлакатимизда янги ички маҳсулот ҳажми 1,6 фойда, саноат ишлаб чиқариши 6 фойда, истеъмол товарлари 8,1 фойда, ташқи савдо обороти 1,4 баравар ўсди. Дон этиштириш ва харид қилиш, пулли хизматлар курсатиш, қурилиш

ишлари, юкларни ташаш ҳажмлари аввали йилдагига нисбатан сезиларли ҳисси секин ўйғоқмоқда.

Катъий пул кредит сиваси натижаси ўлароқ, пул эмиссияси анча пасайди. Бюджет танқислиги янги ички маҳсулотнинг 3,5 фоизидан ошмади. Республика валюта биржасида 3,3 миллиард АҚШ доллар микдоридан чет эл валютаси сотилди. Бу 1995 йилдагидан деярли уч баравар кўдир.

Иқтисодиётда таркибий ўзгаришларни амалга оширишга қаратилган инвестиция сиваси давом этирилди. Бу борада 7 фоиз ўсишга эришилди, 166,5 миллиард сўм микдордаги инвестициялар ўзлаштирилди. Чет эл инвестициялари 825 миллион АҚШ долларидан ортиди, бу аввали йилдан деярли икки баравар кўдир. Инвестицияларнинг 66 фоизидан ортиги ишлаб чиқариш тармоқларини ривожлантиришга йўналтирилди. Махсулотларнинг 150 дан ортиқ янги турини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Мулки давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, корхоналарни акционерлаштириш, қимматли қўзғалар бозори ва фонд фаолиятини ривожлантириш, кичик ва хусусий тадбиркорликни рағбатлантириш, мулкдорлар тоифасини шакллантиришга доир чора-тадбирлар амалга оширилди. Миллий даромаднинг 68,9 фоизи, саноат маҳсулотининг 53,4 фоизи, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотининг қарийб 98 фоизи давлатга қарашли бўлмаган сектор ҳўсасига турги келди. Барча ишловчиларнинг 70 фоизи ана шу тармоқда меҳнат қилди.

Хусусийлаштирилган корхоналар акцияларининг айланмасини ўтган йил 1995 йилдагига нисбатан 4,8 баравар ўси ва 8,3 миллиард сўмни ташкил этди. Акцияларнинг иқтисодий бозори айланмасини қўлайди. Улар акциялар умумий айланмасининг 30 фоизини ташкил қилди. «Тошкент-республика фонд биржаси», 12 та филиалга эга бўлган «Консавдит-ин-форо» агентлиги ва 375 та инвестиция ташкилотларидан иборат фонд бозорининг яхлит инфратузилмаси шаклланди.

Шунга қарамай айрим корхоналар ва тармоқларнинг молийвий аҳволи кўйилганига қўлмақда. Оборот маблағларининг етишмаслиги сезилмоқда. Дебиторлик-кредиторлик қарзлари ҳажми пасаймапти. Қишлоқ ҳўжалигида ислохотлар секинлик билан

бормоқда. Ҳўжалик юришти усули ўзгармапти. Одамларда мулкка эгалик ҳўси секин ўйғоқмоқда.

Биз иқтисодиётни янги тизимга ўтказиш, бозор муносабатларини шакллантириш борасида иқтисодий сакраларсиз, яъни тадрижий йўлдан бордик, деди Исло Каримов. Чўки айрим мамлакатлардаги қаби иқтисодий ислохотларни муайян кун, ой ёки йилда амалга оширамыз, деб режалаштириб бўлмайди. Тақриба шуни тасдиқладики, бу ишлар қўтилганидан ҳам мураккаб, ҳаёт талаби қаттиқ. Шу нўқтани назардан қараганда, бозор муносабатларига ўтишининг биз ишлаб чиққан беш тамойилни ҳаётга мос экани тўла исботланди. Биз ислохотларни амалга оширишда босқич-ма-босқич, оддийдан мураккабга қараб эволюцион йўлдан бориб турги қилдик. 1991 йилда олдимизга муайян вазифалар қўйган бўлсак, кейинги йилларда ана шу вазифаларни амалга оширишининг қўнуний асосларини яратдик. Сўнгги икки йилда эса мураккаб вазифаларни ҳал эта бошладик. Бу давр мобайнида ислохотларнинг қўнуний асослари, бозор ҳўжалиги тушуналари миз такомиллашди. Таъбир жоиз бўлса, бу йўлда эришган энг катта ютуғимиз — одамлар онгда рўй берган ўзгаришлар, уларнинг меҳнатга, мулкка бўлган янги муносабатларини, дея таъкидлади Президент. Лекин ҳамон қўчилликда, айниқса турли бўғин раҳбарларда замон руҳини ҳис этмаслик, янгиликни қабул қила билмаслик, боқимандлик кайфияти мавжуд. Биз бу сарқитлардан халос бўлмас эканмиз, қўтилган натижаларга эриша олмаймиз.

Ислохотлар жараёнида 1997 йил ҳўш ва муаммолар билан иқтисодий тараққайишдаги ўзига хос бир босқич бўлади, албатта.

Биз ана шу жорий йилдаги ислохотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишларини белгилаш эканмиз, аввало, нималарга аҳамият бермоғимиз лозим?

Шуни таъкидлаш керакки, ўтказилган ислохотларнинг асосий, энг катта мақсади, устувор йўналиши Ўзбекистонда ҳўқий мулкдорлар синфини шакллантиришдан иборатдир. Бизнинг қабул қилган барча фармону қарорларимиз, қўнунларимиз ҳамма ишимиз ана шу мақсадга қаратилгандир. Бу вазифаларни ҳал этмасдан қўтилган натижага, ҳаётимизда, иқтисодиётимизда исталган ўзгаришларга эришиб бўлмайди.

Саноатда ҳам, қишлоқ ҳўжалигида ҳам, иқтисодиётнинг барча соҳаларида мулк ҳўқий эгаси қўлига ўтиши керак. Одамлар онига мулкка эгалик ҳўсини синдириш лозим. Барча фонд биржалари, қимматли қўзғалар бозорларининг фаолияти одамлар он-гда эгалик ҳўсини тарбиялашга хизмат қилиши даркор.

Биз аҳолининг кескин табақалашувиға йўл қўймаймиз. Яъни, бизда энг бой ва ўта камбағаллар бўлмайди, балки ўртача мулкдорлар синфи қарор толади. Бу синф иқтисодиётда, боринки, мамлакат ҳаётини муҳим урин тутиши, асосий таянч бўлиши керак, деди юртбошимиз.

Бу синфини шакллантириш учун бизда барча шароит, ҳўқий асос бор. Унга амалий ва моддий ёрдам берувчи янги тузилмалар, барпо этилган. Лекин нега бу масалада ўзгариш бўлмапти? Янги иқтисодий тоифа ўзини намоён этолмапти. Бу синфини ҳаётимизга таъсири сезилмапти. Бўсиз биз ўз муродимизга етишимиз қўйинку!

Бир қарашда деҳқон, фермер ҳўжалиқлари, хусусийлашган корхоналар таъриқлари, чиқарилган акцияларни сотиб олганлар — яъни мулк эгалари бор. Лекин уларнинг дўнқарашни ўзгартириши, бу манфаати учун қўрашати-ми? Бу саволларга тўла икхобий жавоб бериш қўйин. Чўки уларнинг қўчилиги далил-ҳамон Президент бор, ҳўқимат бор, ҳўқимликлар бор, ҳўйма муаммоларимизни улар ҳал қилиб беради, деган эски кайфият билан юрибди. Кредит олишга эришиш, янги технология, ускуналар олиб келиш борасида ҳам ана шундай ҳўлат ҳўқимонлик қўлмоқда. Бу билан ўзоққа бориб бўладими? Бизнинг 1997 йилдаги устувор вазифаларимиздан бири ана шундай кайфиятларга барҳам беришдан, мулк эгаларининг мустаҳкам оёққа туриб олишини таъминлашдан иборатдир. Улар ҳўс нараздан қўчимасдан ҳаракат қилиши лозим. Охир-охибатда давлатнинг таянчи ана шу мулкдорлар синфи бўлиши керак.

Ўзбекистонда албатта қўл ўқладик иқтисодиёт қарор толади. Давлат мулкчи ҳам, жамоат мулкчи ҳам, шахсий мулк ҳам бирдек ривожланиши учун барча шароит яратиб берилади. Асосий қўнунимизда қўлд этилганидек, давлат шахсий мулкни ҳўйма қўлади. Бу бизнинг бош йўлимиздир. Лекин одамлар дўнқарашни шунга (Давоми 2-бетда).

Қисқа сатрларда Хориждан хабарлар

ВАШИНГТОН. 6 февраль куни Президент Билл Клинтон Рамазон ҳўйитини байрам сиватига нишонлаётган АҚШ ва бутун дунёдаги мусулмонларни табриқлади.

КИЕВ. Украина Миллий ва мухожирлик масалалари бўйича давлат қўмитасининг мажлисида Киев шаҳар маъмурияти вакили Владимир Новик мамлакат пойтахтида истиқом қилаётган мухожирлар орасида тартибузарлик қўчайиб бораётгани, улар яшаётган жойларда санитария ҳўлати қўнқарсизлиги тўғайиб беақал, қўйқўтал, СПИД касалликлари тарқалаётганини маълум қилди.

ДЕХЛИ. РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси хабарига қўра, Покистонда ўтказилган сайловда ғўлиб чиққан мусулмонлар лигаси вакили Навоз Шариф бошчилигидаги янги ҳўқимат 16 февраль куни ўз ишини бошлади. Собик Бош вазири Беназир Бхутто сайлов натижалари билан эҳкам ва янги ҳўқимат билан ҳамкорлик қўлишдан бош тортганини маълум қилди.

РИМ. Қўзғистон ташқи ишлар вазири Қўсимжўмард Тўқаев Италия пойтахтида мамлакат ташқи сивасат маҳкамаси раҳбари Ламберто Дини билан учрашди. Учрашувда икки мамлакат ўртасида икхобий, иқтисодий ва илмий-техника соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантиришга доир масалалар муҳокама қилинди.

МОСКВА. Россия астрономия институтининг хабар беришича, шу йил 9 март куни Россиянинг жанибу-шарқи ва Мўғулистон ҳудудида қўшининг тўлқ тўтилишини кузатиш мўкин. Ой қўбш юзисини таҳминан икки дақиқа давомда тўлқ тўлқ қолади. Россия Фанлар академияси мазкур ҳўдисани кузатиш учун Чита вилоятига махсус экспедиция жўнатишни режалаштирган.

ТЕХОН. Эроннинг шимоли-шарқида юз берган зилзила натижасида 58 киши ҳалок бўлди, 153 нафар киши жароҳатланди. 14 га яқин қишлоқ ваёронага айланди.

ТАЙВАН. Тайван ҳарбий ҳаво қўчилари бош штаби бошлиғининг баёнотиға қўра, Тайван французларнинг «Мираж-2000» қирувчи самолётларини қабул қилишга тайёр. 1997 йилнинг май ойига қадар бу ерга ҳудди шу типдаги 60 та самолёт кўлтирилади.

Муносиб тўғфа. Ш. ШАРОПОВ олган сурат.

«Матлуба» пуллик жамоа клиникаси «Ўзбекистон-Хитой» қўшма корхонаси сиватига бунёд этилди-ю, мазкур хайрли ишлар ташаббусқори ва ташкилотчиси Қўбил Шодиевнинг саъй-ҳаракатлари тўғайили олис Хитой сарҳадларидаги малакали шифокорлар қўрик воҳамизга ташриф буюришди. Халқимизга шарқ табобати йўлида малакали медицина хизмати курсатиш — уларнинг бош мақсадлари эди.

Ташкил толган ва иш бошлаган дастлабки йили сал кам 2 минг кишини қабул қила олди. Олинган фойда 8,1 минг сўмни ташкил этган эди. Гарчи бу жуда оз қўринса-да, лекин у фойда эди. 1995 йилга келиб «Матлуба» жамоа мулкчи сиватига қайтадан шаклланди. Йил давомида гарчи аҳолига 554,7 минг сўмлик пуллик хизмат қўрсатилган бўлса-да, қирим-чиқимдан сўнг йил якунига қўра жамоага 4,3 минг сўмлик соф фойда қолди, ҳолос. Лекин жамоа бундан умидсизликка тушгани йўқ. «Матлуба» жамоаси одамлар меҳри ва ишончини қўзон-иш йўлида сабр ва бардош билан иш олиб борди. Оқибатда «Матлуба» тилга тушди. Утган йили бу ерда курсатилган пуллик хизмат ҳажми 2 миллион сўмга етди. Олинган соф фойда ҳам шунга яраша, яъни 121,9 минг сўмга чиқди.

Қўришиб турибдики, ҳалол меҳнатдан олинган сармоа чакки эмас. Лекин жамоа аҳли дивиденд олишга ошқикетгани йўқ. Аксинча, банклардан қарз олиб, ўз имкониятларини кенгайтиришга уринмоқда. Клиника бош шифокори Алибой Олтамишев билан шифокор эртаси қўқанда гаплашиб қўлғудай бўлсанлар, у киши қўлбингизни умид ва ишончларга тўлдириб юборади. Мана баъзи мисоллар. Яқинда бу ерда Японияда ишлаб чиқарилган замонавий компьютерли томограф ўрнатилди. Ташхис қўйишининг энг ишончли воситаларидан ҳисобланган мазкур компьютерни пойтахтдан сўнг «Матлуба» ўз бағрига ўрната олди. Ҳўзир бундан хабар толган қўшни вилоятлардан ҳам одамлар келиб, унинг хизматидан баҳраманд бўлишмоқда. Йил охирига

Далил ва таҳлил

қадар рангли ультра товуш билан текшириш аппарати, ошқўзон-ичакни мукамал текширадиган гастро-фиброскоп ўрнатишмоқчи. Буларнинг ҳар бири эса камида 1 миллион сўмдан туради. Ҳўзир клиникада медицина хизматининг 12 тури бўйича даволаш ишлари олиб боришмоқда. Йил охирига қадар эса «Матлуба» жарроҳлик, акушер-гинекология, қўз касалликлари бўлимларини очилиши ҳам режалаштирган.

«Матлуба»да эса замон талаби асосида эртани уйлаб иш олиб борилаётган экан, қўш, вилотнинг давлат тасарруфидида даволаш муассасаларидаги бунгун аҳвол қандай? Шу ўринда дастлаб хусусийлаштириш ҳўлатига ниҳоят тadbиркорликни қўллаб-қувватлаш ҳамда давлат мулкчи бошқармаси хусусийлаштириш бўлими мудир Абор Рўзиевнинг бизга маълум қилишича, 1995-96 йиллар мобайнида вилотдаги Гулистон, Янгиер шаҳарлари ҳамда баъзи бошқа ҳудудларда ҳаммаси бўлиб 10 та тиш даволаш хонаси, 3 та сўт ошхонаси, оила ва никоҳ хонаси, гигиена консултацияси, 2 та болалар профилактикаси хоналари, 2 та профилактика қўригидан ўтказиш поликлиникаси хусусийлаштирилган. Шу йил охирига қадар эса яна 5 та болалар сўт ошхонаси, 2 та физиотерапия кабинети, 1 та клиник консултация ҳамда 3 та тиш даволаш кабинетини хусусийлаштириш қўзда тутилган. Бундай сурьатда вилот тиббиетида қачон туб ислохотлар ҳаёт юзини қўради?

Республика Соғлиқни сақлаш вазириги эса негадир бундай ҳаётий муаммоларни ҳал этиш йўлида астойдил ошқикетгандек қўринади. Медицинамизни сиват жиҳатидан жаҳон андозаларига қўтариш йўлида жон қўйдирмасак, соғлом авлодни воғга етказишда сусткашликка йўл қўйган бўлиб қўлайимиз?

Абдужалил УМАРОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори КИЧИК ВА ЎРТА ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ УЧУН ХОРИЖИЙ КРЕДИТЛАР БЕРИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ МАСАЛАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришнинг рағбатлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 1997 йил 31 январдаги 1702-сон Фармонини бажариш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Лойиҳаларни таҳлил олиш тартиби ҳамда кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш учун жалб қилинадиган хорижий кредит линиялари ҳўсобида кичик ва ўрта корхоналарга кредитлар бериш схемаси тасдиқланди.

2. «Ўзистқоблостат» Давлат қўмитасининг ўз ҳузурига, ҳодимларининг тасдиқланган умумий сонидан ортиқ кичик ва ўрта тадбиркорликни маб-дан билан таъминлашга қўмаклашиш мақсадида тузиш тўғрисидаги тақлифи қабул қилиниши ва унга: республиканин турли тармоқлари

ва минтақаларидаги кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришга оид тақлифларни ўрганиш ва умумлаштириш ва шу асосда инвестиция лойиҳаларига бўлган тақлифлар ва талабларга оид маълумотлар банкни шакллантириш, даврий ахборот бюллетенини чиқариш ва уни манфаатдор тузилмалар ўртасида тарқатиш; тармоқлар ва минтақаларни ривожлантиришнинг устувор йўналишларини, ҳом ашр ресурслар ва зарур инфраструктура мавжудлигини ҳисобга олган ҳўлда ишлаб чиқаришларни оқилона жойлаштиришда кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектларига қўмаклашиш; лойиҳаларининг мақсадга мувофиқлигини баҳолаш ва Ўзбекистон Республикасининг инвестиция дастурига киритиш тўғрисида «Ўзистқоблостат» Давлат қўмитасига тақлифлар

тайёрлаш юклани.

«Ўзистқоблостат» Давлат қўмитаси 15 кун муддатда кичик ва ўрта тадбиркорликни маблаг билан таъминлашга қўмаклашиш мақсадида тўғрисидаги низомини ишлаб чиқсин ва тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

3. Давлат солиқ қўмитаси Миллий банк билан биргаликда бир ҳафта муддатда жалб қилинаётган хорижий кредитлар ҳўсобида олиб келинадиган технология ускуналар учун кичик ва ўрта корхоналарни импорт боғлошларини тўлашдан озоод қилиш тартибин белгиласин.

4. Қўрақўзғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилотлар ҳўқимликлари кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектларига хизмат қўрсатувчи «Ўзинвестойнқ» компаниясининг вилот бўлимларига ва Ўзбекистон банклар уошмасининг шўба тузил-

маларига офислар ажратишда, малакали кадрлар билан таъминлашда ва бошқа тақлиқли масалаларда амалий ёрдам қўрсатинлар.

5. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги бир ой муддатда қўнунчилиги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1997 йил 31 январдаги 1702-сон Фармонини ва мазкур қарорга мувофиқ ўзгариш ўзасидан белгилаган тартибда тақлифлар киритсин.

6. Мазкур қарорининг бажарилишини назорат қўлиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари Б. Ҳамидов ва В. Чжен зиммасига юкланин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1997 йил 7 февраль.

Ислом КАРИМОВ:

МУЛҚДОРЛАР СИФИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ — ИСЛОХОТЛАРНИНГ БОШ МЕЗОНИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

моссми? Айтайлик, бир завод мулкни давлат тасарруфидан чиқарилиб, акциялари сотилди. Ана шу акция эгалари завод фаолиятида, уни бошқаришда ўз овози билан фалол иштирок этиши лозим. Бошқача айтганда, корхонанинг тақдирини, ҳаёт-мамотини директор эмас, балки акционерлар ҳал этиши лозим. Амалда эса купчина жойларда акция эгалари директор бизга қачон дивиденд берад экан, дея қул қовштириб утирибди. Бу аввал даврдаги ун учинчи маошини кутишни эслатадими? Демократиклик, акция эгаси фақат даромаддан улushi олувчи эмас, балки ўзини ана шу корхонанинг ағаси, деб ҳис этиши керак. Биз одамлар дунёда қарашини ўзгартириш деганда ана шу ҳижратларни назарда тутамиз.

Идораларга кенгаш таркибида мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган чет эл фирми ва корхоналарнинг вакиллари ҳам бор. Президент йўл-йўналишларга, ҳусусан чет эллик кенгаш аъзоларига «Сизлар ўзбекистонда иқтисодий ислохотларни қўқурлаштириш учун 1997 йилда нималарга аҳамият бериш керак, деб ўйлайсиз», деган савол билан мувоҳажат қилди. Мажлисда сузга чиққан Европа қайта тиклаш ва тараққий банки вакили И. Каваниши, техникавий ҳамкорлик бўйича Германия жаҳоннинг Тошкентдаги ваколатхонаси бошлиғи К. Трентнер, «ДУУ корпорейшн» ижрочи директори, компаниянинг Марказий

Осиё минтақаси бўйича президенти Чон Хи Чу, «Файз» ҳиссасдорлик жаҳми яти бош директори М. Азимова мамлакатимизда хорижий инвесторлар учун қулай шароит яратилгани, хорижий сармояларни мустақам ҳимоя қилиш тизими мавжудлиги, бу эса хорижлик иш одамларини мамлакатимизга жалб этватганини таъкидлади. Инфляция даражасини қўқурлаштириш, қимматли қозғолар бозорини фаолаштириш, солиқ тизимини тақомиллаштириш борасида ўз фикр-мулоҳазаларини баён этдилар.

Корхоналар бир меъёрга ишлаши учун ўз айланма маблағига эга бўлиши керак, деди Президент. Бунинг учун эса хусусийлаштириш тудайли вужудга келадиган имкониятлардан самарали фойдаланиш лозим. Хусусийлаштириш корхоналарга сармоя келишининг омилли бўлиши даркор. Акциялар доимо ҳаракатда бўлиши, айрилиб туриши, ана шунинг натижасида корхонага даромад келтириши шарт. Бунинг учун эса акцияларни жамоага, давлатга, чет эллик инвесторларга ва эркин сотувга оқилона тақсимлаш зарур. Бизнингча, бунда жамоанинг улushi 30 фоиздан ошмагани мақсадга мувофиқ.

Иқтисодиётга маблағ жалб этишнинг асосий йўлларида бири акцияларни эркин тарзда сотишдир. Бу аҳоли қўлидаги ортиқча пулларни ишлаб чиқаришга киритиш имконини беради. Шу ўринда бу иш бизда нега кўнгалдагидек амалга ошмаётганига тўқ

талиб утишга тўғри келади. Нега бизнинг юртдошларимиз ҳамон ортиқча пулни ёстиқ остида сақлашни афзал қўради?

Мана, муқтадиллик боис дунёга чиқдик. Чет элларни қўқурлаймиз. У ерларда бирор одамнинг қўлига пул тушса, уни кулайтиришнинг йўлини қидиради. Пулни ё банкига қўяди, ёки янги иш очади, бизнес қилади. Бизда эса қўлига пул тушган одамнинг неғадир боши айрилиб қолади, тўқликка шўқлик қилади. Нега шундай? Нега ў пулни банкка қўймайди? — дея савол берди Президент. Чунки унда шўро давридан қолган қўқурқ бор. У пайтлар бадавлат одамни қўқурлайлик қайфияти ҳўқмон эди. Қўлаверса, унда банкка тула ишонч йўқ эди.

Бу вазиятни қандай ўнглаш мумкин? Бунинг учун аввало одамлар онгигадаги ўша кайфиятларни ўзгартириш керак. Қўлаверса, бу масалани давлат даражасига қўтариш, уларни ҳўқмо қилиш лозим. Чунки фуқароларни бой бўлган мамлакатга бой бўлади, деган ҳақиқат бор.

Фуқароларимиз шунга яхши билсинки, биз ҳеч кимнинг чўнғанидаги пулни ҳўқиб-қўқиб қўқурлаймиз. Пул топибдими, ҳалоли бўлсин. Қўқур-қўқур, назорат идораларининг ҳодимлари ҳам ана шу ақидага амал қилишлари даркор.

Бизда ўғинчилик ҳам бойлар бўлган. Улар, бизга Шўро даврида уқтирганларидек, золим бўлмаган. Бой-бадавлат одамнинг бутун маҳаллага, қиш-

лоққа нафи теккан. Шунинг учун ҳам биз бой-бадавлат одамларга нисбатан қўқурлаймиз ўзгартиришимиз керак. Давлат, жамоа ишчи бажариб қўқурган кейин ўз манфаати йўлида меҳнат қилсин, бола-чақасининг ризиқини қўқуртсин, бўйлик орттирсин. Биз бунга фақат қўқурлашмаймиз, деди Ислом Каримов.

Қимматли қозғолар бозорини ри-вожлантиришнинг яна бир йўли эса акцияларни хорижий инвесторларга қўқурқ сотишдир. Улар бу жараида корхоналарга сармоя киритиш орқали фалол иштирок этишлари мумкин. Шунга итилтиш керакки, бундай акциялар салмоғи уртача 25 фоизни ташкил этсин. Бу 1997 йилда иқтисодий ислохотларни қўқурлаштириш борасидаги ўстовор вазифалардан биридир.

Мамлакатимизда амалга оширилётган ўзгартиришнинг натижаси тобора яққолроқ кўринмоқда. Бунга ҳамдустлик мамлакатлари билан савдо-сотиқ қўқуратқилари ҳам таъкидлайди. Ўзбекистон уларнинг барчаси билан иқтисодий салдога эга. Биз барча хорижий давлатлар билан маърифий савдо-сотиқларга эркин айланиладиган валютада амалга оширилади, демократия, Россия эса бизни қўқурқ бартер йўли билан ҳўқиб-қўқиб қўқурлайди.

Бизга маъқул эмас. Мисол учун, нега ҳар ҳижратдан афзаллиги аён «Қай» турганда самараси паст комбайнларни сотиб олишимиз керак?

Хуллас, бозор иқтисодиётига ҳар қим ўз йўлидан бораётган. Бу гап инфляцияни ҳўқурлаш ҳўқурлаймиз ҳам тегишли. Ўзбекистонда бир неча ойлаб маош бермай қўқур, шу йўли билан инфляцияни сўғий равишда ҳўқурлаш ҳўқурлаймиз йўқ. Аксинча, бизнинг барча ҳаракатларимиз, ўтказишнинг турмуш фаровонлигини оширишга, ватанимиз раванқини таъминлашга, буюк келажикимизни бунёд этишга қаратилган. Бошқача айтганда, одамлар ислохотга эмас, балки ислохотлар инсон манфаатлари учун ҳиммат қўқурлади.

Хар беришим ана шу йўлда бор имкониятимишни ишга солишимиз, 1997 йилги ўстовор вазифаларни ҳал этишда камарбаста бўлмоғимиз лозим. Бизнинг ҳалқимиз оғир-вазим, инсофу андишали, бунёдкор халқ. Шундай экан, порлоқ келажикимизни албатта бунёд этамиз. Шу эзгу мақсад йўлида барчангизга омад ва муваффақиятлар тилайман, деди Президент пировардида.

Йилигида идораларга кенгаш ва унинг комиссиялар таркибига қўқурман ўзгартирилари киритилди. Кенгаш мажлисида қўқурган маоралар лозим бўлган тегишли ҳўқурлар қабул қилинди.

Мажлисида Президентнинг Давлат маслухатчилари Т. Алимов, Е. Жалолов қатнашди.

Аҳмад ХУЖА, (ЎЗА).

«Наврўз — 97»

ТЕАТРДА ТОМОША

Республика Маданият ишлари вазирлиги ҳамда Ўзбекистон театр арбоблари уюшмаси ташаббуси билан шу йилнинг 9 — 17 февраль кунлари «Наврўз-97» театр санъати фестивали ўтказилиши ҳақида илгари хабар берган эдик. Маданият ишлари вазирининг ўринбосари Мухаммадали Абдуқундузов, Театр арбоблари уюшмаси раиси Бернора Қориева кўни кеча бўлиб ўтган матбуот конференциясида фестивалга тайёргарлик бориши, ўтказилиш тартиби ва бошқа масалалар хусусида ахборот берди.

Фестивалда Қирғизистон Республикаси Ўш вилояти ҳамда Қозғоғистон Республикаси Шимкент вилояти театрлари ҳам иштирок этади.

Фестиваль театрларимиз санъатининг ўзига хос кўрик-танловига айланиши таъкидланди.

Ёмон бошини ейди

Жарроқ ҳам, болалар доктори ҳам Алишерни қўқурдан кечириб елка қўқурди. Унинг соғломлигидан гапирди. Хуллас, чорасиз Нигоранинг икки қўли буш қўқурди. Кега бориб ўғли жон берди. Аёл аза қийимини қийди. Қўқурларига дунё қўқурни қўқурди. Энди қанча фарёд чекмасин ҳаммаси беҳуда эди.

Аммо гудак қабрга қўқурлагандан кейин суд тиббий экспертиза ҳодимлари томонидан текширув ўтказилди. Мутхассислар бола... зўрлаш оқибатида улганлигини аниқлашти.

Жалил Абдиев ўз айбини енгиллаштириш мақсадида турли бахоналарни қўқурди. Сўнг тергов чоғида ўз айбига иқроқ бўлди. Улимни қўқурган илон узини ҳар ёққа уради. Жалил ҳам уни асраш учун аввалига ўз ваҳийлигини яширишга тиришди. Аммо топилган аёшлар, ҳолатлар унинг курсатмалари ёлғонлигини фаш этди.

Вилоят суди судьяси Соҳиб Раимов раислигида ўтказилган суд ҳўқими билан Жалил Абдиев олий ҳўқу — ўлим жаҳосига ҳўқим қилди. Шифокор Рузимурод Шералиев уч йўлга озодликдан маҳрум қўқурди. Аммо топилган аёшлар, ҳолатлар унинг курсатмалари ёлғонлигини фаш этди.

Вилоят суди судьяси Соҳиб Раимов раислигида ўтказилган суд ҳўқими билан Жалил Абдиев олий ҳўқу — ўлим жаҳосига ҳўқим қилди. Шифокор Рузимурод Шералиев уч йўлга озодликдан маҳрум қўқурди. Аммо топилган аёшлар, ҳолатлар унинг курсатмалари ёлғонлигини фаш этди.

Вилоят суди судьяси Соҳиб Раимов раислигида ўтказилган суд ҳўқими билан Жалил Абдиев олий ҳўқу — ўлим жаҳосига ҳўқим қилди. Шифокор Рузимурод Шералиев уч йўлга озодликдан маҳрум қўқурди. Аммо топилган аёшлар, ҳолатлар унинг курсатмалари ёлғонлигини фаш этди.

Ўроқ ХАЙДАРОВ, Қашқадарё вилояти ИИБ матбуот гуруҳи катта позирни, милиция капитани.

Хатлар...

Хатлар...

Хатлар...

ҚИШДА ЙЎЛ ҚАЗИШ ШАРТМИ?

Пойтахтимизнинг ҳамма туманида, Авиасозлар шаҳарчасининг қўқуртасидан ўтувчи Лисунов кўчаси бор. Бу кўча жуда серқатнов — кичкина машиналарни айтмай қўқурлай, йўналишлар бўйича йўловчиларни ташийдиған автобуслар сонининг ўзи 10 дан ошди: 6, 15, 23, 48, 49, 54, 72, 119, 148, 161-йўналишлардаги автобуслар ҳўқурди шу кўчадан ўтади. Яъни, аввал ўтарди. Ҳўқур эса...

Ҳўқур шу кўча Лисунов номидаги кинотеатр олдиндан нари томонга — йўлнинг қўқуртасидан узунасига 300 — 400 метр қазиб ташланган. Қазилганига ун ойдан ошиб кетди. Шу аҳволда яна қанча ётади, бунисиям номаълум. Оқибат шўқи, кинотеатр ёнидаги бекатда тўхтаб ўтадиган 6, 15, 23, 48, 72, 148 ва ҳўқур автобуслар, ўн ой бўлди, йўлни нариқўқурдан — шаҳарча турдаги тор кўчадан солиб кетган. Ана энди қишда томосани қўқуринг — заводнинг минглаб ишчилари эрталаб ишга боришлари керак, бошқа минглаб йўловчилар шаҳар марказига етиб олишлари зарур, Қорасув томондан, Тўзел қишлоғидан, Водник томонлардан келадиган 49, 54, 161-автобусларда одам тирбанд. Бир амаллаб қўқуранингиз билан фақат икки бекатга йўл қўқурасиз, ҳолос, негачи метро олдида бу автобусларнинг ҳаракати тўхтади. Сиз яна ортиқча пул тулаб, йўлингизда давом этасиз...

Энг серқатнов йўл эди-я, қанча яна автобуслар юра бошлар экан-я, йўлни қазилган қанча йўлни қўқуриб ишга солиб юбарар экан-я? — деб сўрадим бир шаҳарча аҳолисининг қўқурига яраб турган йўл яна қанча ўз аслига келар экан?

Жавоҳир САНЪАТ, Тошкент шаҳри.

МУБОРАК ОЙ ТУҲФАСИ

Аҳли муслим бир-бирига мурувват курсатаётган муבורак Рамазон ойида Ўзбекистон ҚДП Пойтахт туман кенгаши ҳодимлари ҳам кам таъминланган оилаларга ёрдам уюштирмоқдалар. Шунингдек, яқинда партия ҳодимлари деҳқон-фермер ҳўқурлик кечаси ташкил қилиб бердилар. Бундай мурувват тадбирларида кенгашимиз биринчи қўқуриб Э. Аҳадов йилчиларга бугунги ҳўқуримиздаги долзарб масалалар, давлатимиз олиб бораётган сивбат борасида ҳам кенг тушунтириш ишларини олиб бормоқда.

Раҳима САФАРОВА, туман кенгаши бўлим мудир.

КАБОБ ҲИДИ БЕЗОР ҚИЛДИ

Ҳўқурати таҳририят! Сиздан бир наҳот сўраб, шу хатни ёзишга қарор қилдик. Гап шундаки, биз яшайдиган Бешёғоч мавзесидаги 6-ўйида, шундай кўча юзида кабобхона очилган. Энди бу ёғини гапирсақ, уйда умуман утирлоқимиз. На ойнани, на эшикни очиб булади. Уйнинг ҳавосини алмаштирай, тоза ҳаво кирсин десангиз, ичкарига қўқуриб ҳиди ёғириб, ҳаммаёқни қўқуритиб юбарди. Биз катталар маълумки, ёш гўдақларга ачинасан киши. Ҳамманинг хондониди боласи бор. Шунча гапирилганига қарамай, бу «димқов»лар фақат ўзини ўқурди. Буларга пули келиб турса бўлди. Хондонларда яшовчилар билан нима иши бор. Биз кўмир ҳидини ҳидлайвериб, томоқларимиз ачинадиган бўлиб қолдик. Наҳотки кабоб пишириш учун бошқа жой қўқуриб қолган бўлса? Биз нима қийлайик, қишин-ёзин ойнани ёғиб, деҳқинафас билмаб утирварайликми? Тегишли идоралар қаёққа қарашайти экан?

Шайхонтоҳур тумани, Бешёғоч мавзеси, 6-ўй, ИКРОВОЛЛАР оиласи.

«Ўзбекистон овози»га жавоб берадилар

«ҚАССОБ ЁҒ ГАМИДА, ФЕРМЕР-ЧИ?»

(Ўзбекистон овози, 1996 йил 16 январь)

Фаргона вилоят ҳўқимияти газетасида чоп этилган «Қассоб ёғ гамиди, фермер-чи?» сарлаҳали мақола бўйича қўқурдагиларни маълум қилади.

Мақола Бувайда ва Кува тумани фермерлари йилгилишида, шунингдек барча туман деҳқон (фермер) ҳўқурликларни уюшмалари раислари иштирокида кенг муҳокама қилинган. Ҳақиқатдан вилоятда йилдан-йўлга деҳқон (фермер) ҳўқурликларни соми, улар етиштириб бераётган қишлоқ ҳўқурлик маҳсўлотлари салмоғи ошмоқда. Шундай бўлишига қарамай, мақолада айтимган камчиликларга йўл қўқурилган. 1995 йил давомида берилган ердан бунимай фойдаланмаган, шартнома шартларини бажармаган, маҳсўлот ишлаб чиқармаган ёки ўз арзишсига қўқур туман ҳўқимининг қарорлари билан 207 та деҳқон (фермер) ҳўқурликлари беркитилган. Уларнинг урнига тадбиркор, ишбилармонларга ерлар олиб берилиб, янги фермер ҳўқурликлари ташкил этилган.

1997 йилнинг 1 январь ҳолатига қўқур вилоятда фермерлар соми 1961 тани ташкил этади. Вилоятда республика Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 15 мартдаги 137-сонли қарорига асосан 58 та фермер ҳўқурсий ҳиссасдорлик фермасига ўтказилган, 1995 йил 24 мартдаги 96-сонли қарорига асосан 135 та қорамолчилик фермалари «Ким ошди» савдоси орқали сотилди ва уларга 8718 гектар ер майдони ёки бир шартли қорамол учун 0,22 гектар ер ажратиб берилган. Вилоят ҳўқимлиги келгусида мақолада айтилган камчиликларга йўл қўқурмаслик чора-тадбирларини қўқурди.

Вилоят ҳўқимининг ўринбосари **Б. ЭРҒАШЕВ.**

Ўқидингизми?

ВАТАН ТУЙҒУСИ — МУҚАДДАС!

Истиклоллимизнинг дастлабки кўқурлариданоқ маънавийт масаласи ижтимоий ҳўқуримизнинг асосий масалаларидан бирига айланиб қолди. Давлатимиз раҳбарни муқтарам Ислом Каримовнинг ҳар бир нутқи ва мазҳўазалари, мақола ва чиқишларида юксак маънавийт келажак пойдевори эканлиги қайта-қайта таъкидланмоқда.

Маънавийт муаммоларининг мунаввит кирраларини ўрғиниб, таъдиқ ва таҳлил этишга бағишлаб бир қанча илмий, оммабоп китоблар ва рисоалар, мақолалар ёзилди ва ёзилаётган. Жўқулдан, яқинда «Ўзбекистон» нашриётинда нашр этилган, муаллифлар Абдуқаҳҳор Иброҳимов, Ҳайридин Суллонов, Нарзулла Жўрав қаламига мансўб «Ватан туйғуси» деб номланган китоб ҳам маънавийт эҳтиёжларимизни қондириш учун мўжзалланган. Маънавийт нима, маънавиятсиз яшаш мумкинми, руҳий тарбия нима, фалсафий нуқстани назардан баҳолаганда ирода нима, миллий мафкура, миллий онг, миллий гурур нима, буларни ота-боболаримиз қандай тушунганлар, Шарқ ва ислом фалсафасида уят, андиша, шариҳ-ҳай, орият тушўчалари қандай таърифланган, маънавийтининг тарихидаги ва бугунги турмушдаги ўрни, унинг тарбиядаги мавқеи ва аҳамияти, миллияни миллат, халқни халқ қиладиган омиллар нималардан иборат деган масалалар ушбу китобнинг мазмун-мунодарижасини ташкил этади.

Маъқур китобда ўзбек халқининг келиб чиқишини тарихий ҳўқурлаб ва асл манбалар асосида ёритиш, мустамлақачлик ва кизил империя даврида бу хўқурда билдирилган сохта қарашларнинг асоссиз эканлигини қўқурташ, бизнинг аждодларимизнинг умуминсоний тараққий-иътифат қўқурган улўғ ва унутилмас ҳиссалари, янги ўзбек давлатининг тикланиши ва тарихида маънавийтининг ўрни, унинг энг мураккаб, ҳал қилувчи пайтлариди ҳам халқ руҳига буюк қўқур бағишловчи қудратли омил экан, давлатчилик-имшининг қадимийлиги ва узвийлиги, ўз эрки, ўз эътиқоди учун мардона қўқурлиб қўқурб бўлган минглаб шўқуртотли инсонларнинг тақдирини миллатида маънавийт муқоятини очига асосий эътибор қаратилган.

Китоб кенг китобхоналар оммасига мўжжалланган.

Миллий байроқ — фаҳримиз. Владимир МОЛГАЧЕВ олган сурат.

Унинг совуқ қўқурасидан зулмат ва алаф уқуриб турарди. Қиртайган сўқик қўқурларда яшашга нафрат, аламзадалик зоҳир эди. Кин ва адоват уя қўқурган қорачиғи совуқ ялтларди. У содир этган оғир жиноятига эмас, балки ўзининг улим жаҳосига ҳўқим этилганидан қўқурга ёш олди. Уни қўқуртаётган одамлардан жирканаётганлигини юзига қўқурганга газабдан билса бўларди. Отасининг гудак қўқурасига ачиниб ўнсиз йиллашидан қўқур хўқурингандай бўлди. Судья ҳўқурини тираб, босиқлик билан ўқурди. Зал ичи сўғ қўқургандай жим-жит. Ҳамма диққатини судьяга тиккан. Унинг жарангдор овозини мўнғ эгаллаб, ҳазинлик вужудга олов бўлиб қўқурди. Осмон ерга қўқургандай, борлиқ қора торгандай, шўқин тингандай эди ўша пайт.

Жалил энг мудҳиш ваҳийликка қўқур урди. У биринчи оиласи билан турмуши бўзилган, Нигора Файзуллаевага ўқурди. Нигоранинг ўч ёшли Алишер исми ўғли бор эди. Унга турмушга чиққанга қадар бу ҳақда эслатганди ҳам. Жалил эса ўзи етимликда улғайганлигини айтиб боласини болам ўрғиди бағримга босаман, дея ваъдалар берганди. Аввалига, уларнинг ҳаёти тинч давом этди. Қўлаверса, Жалил Нигоранинг описига тегишли ўқурда у билан бирга яшарди. Тайёр ўй ва хотин. Ишдан келганда ейдиган таомни тайёр. Қийимлари ювилган ва даэмолланган. Ношўқурлик қилишининг ўзи номардлик эди.

Одамнинг олсани ичида дейишади. Жалил Абдиев шундайлардан қўқуриб қолди. Унинг қўқурга Алишер балодай қўқуринадиган, хуллас у оромини йўқуртадиган бўлди. Пайт поймаб гудакнинг оғвини чалар, муштинни тийиб ҳам қўқуролмасди. Бир гал Нигора ишга кетганда уни балконга олиб чиқди. Балкон оқиқлиги, қўқурнинг совуқлиғи этни жунжўқуртирди. Болани қўқурнади. Дўқ урди.

— Қани сийчи!

Гудак қўқурқанидан иштонини хўқурлаб қўқурди. Шу алфозда унга қўқурларини қўқуриб туришини буюрди. Нигора қўқур билан ишлаб толиқиб донг қўқуриб ўқурди. Жалил қўқуринча ишчи чала-чўқула ташлаб ўқурда ўзу-қўқур вақтини бекорчиликда ўқурзарди. Нигоранинг ўқурси қаттиқлигини биларди. Бу унга қўқур келарди. Бир гал кенаси гудакни қўқуридан атай босиб кетди. Алишер жойида чиққуриб, ёзилди қўқурди. Нигора чўқуриб ўқуриб боласини тегарди. Гудак ўқур аралаш йўқурлаб зорланарди. Иккинчи гал эса Жалил уни кенаси ётган тушагидан иккинчи чога олиб ўқуриб қўқурнади. Гудак чинқирган эди, юзчасига шапалоқ тортиди. Гудак қўқурқувдан бақрайиб қўқуриб қолди. Жалил миғийига қўқуриб унга баттар азоб берад, гудак қўқурқувдан гингшнуби зорланарди.

1996 йилнинг 1 июнь кўни, Нигора ишга отланди. Ўғли Алишер беозоргина пишиллаб ўқурди. Она гудакни ўқурсини бугўқуриси қўқурмади. Аммо у Жалилдан чўқурди. Аҳир Алишер бир йўли ичида неча бор зўқурнади. Бир гал гудакни ота-

онасиникига ташлаб ҳам келди. Аммо ўқурси қўқуриб қўқурини англаб, ўғлини қайтариб келди. Жалилнинг эса баттар қўқур оловланди. Гудакка линхона азоб беришда давом этарди.

— Дадаси, Алишерга тегинманг, ўқурласин, — деди хавотир ичра Нигора Жалилга қўқурқув аралаш тикиларкан.

— Нима ишим бор, — деди Жалил бепарво.

Нигора ишга жўқурнади-ю, аммо ич-ичини нимадир кемирарди. Ҳўқур Алишерни Жалил ёниб турган оловга ташлаётгандай қўқурларди унга. Жалил, Алишернинг ёлғиз қўқуранингидан фойдаланиб, унга яқинлашди. Гудак беозоргина ўқурларди.

— Тур, ҳой ифоснинг боласи! — қичқирди дафъатан Алишернинг ёқурдан сургалаб тургизаркан у. — Етим бола асрасан оғзи бўқуринг қўқур булар... Сен менга бари бир фарзандик қила олмайсан!

Алишер ўқурқудан қўқуриб ўқурганча бақрайиб қўқуриб қўқурди.

қўқуриб қўқурди. Жалилнинг газабнок қўқурларидан қўқуриб оғиз пичирлади. Жалил ҳеч нарса бўлмагандек ёниди, кейин эса...

Нигора ўйга келса, Алишер тушақда зарб еган илондай эшиларди. Онасини қўқуриб, заиф овозда: — Қўқурим келаяти, — деди.

Нигора ўт ичида қўқургандай қаттиқ қўқурқувдан гудакни ваннахолага қўқуриб борди. У ихраиб қўқурди. Унинг ҳўқурлигидан Нигора қўқурга айланад, хона ичида қўқурмаланиб юрган Жалилга бақрайиб:

— Нима қилиб қўқуринг, ифос!

— Нима, нима, ҳай сеннинг тилини қўқуриб қўқурдим, вай манжалоқ-ей! Болангни чўқурганим ҳам йўқ.

— Алишержон, санга нима бўлди, болам, айт, — деди аёл гудакга ёлвориб. Гудак Жалилга базур қўқурқув аралаш тикиларкан: «урди» дея олди.

Жалил сир очилишидан қўқурарди. Улар Мўқурак тумани марказий касалхонасига келиб шифокорларга гудакни қўқуртатишти. Қарангки, бирон шифокор гудакнинг «касал-ига аниқ ташҳис қўқур олмади. Доктор Рузимурод Шералиев марказий шифохонанинг юқумли касалликлар бўлимида шу қўқур навбатчи эди. Шералиев гудакнинг қайт қилишига қарамай бепарволикка йўл қўқурди. Тиббий ёрдам қўқуратишини лозим ҳам топмади. Аксинча: «Отаси урган бўлса юраги тўқургандир. Момоларга қўқуратсанлар юрагини «қўқуртириб қўқурди», дед уларнинг ёнган юрагига бензин совади. Бундан Жалил ҳўқурсан эди. Аммо Нигора у ёқдан бу ёққа зир юғуриб, дуч бўлмаган шифо-

қўқуриб қўқурди. Жалилнинг газабнок қўқурларидан қўқуриб оғиз пичирлади. Жалил ҳеч нарса бўлмагандек ёниди, кейин эса...

Нигора ўйга келса, Алишер тушақда зарб еган илондай эшиларди. Онасини қўқуриб, заиф овозда: — Қўқурим келаяти, — деди.

Нигора ўт ичида қўқургандай қаттиқ қўқурқувдан гудакни ваннахолага қўқуриб борди. У ихраиб қўқурди. Унинг ҳўқурлигидан Нигора қўқурга айланад, хона ичида қўқурмаланиб юрган Жалилга бақрайиб:

— Нима қилиб қўқуринг, ифос!

— Нима, нима, ҳай сеннинг тилини қўқуриб қўқурдим, вай манжалоқ-ей! Болангни чўқурганим ҳам йўқ.

— Алишержон, санга нима бўлди, болам, айт, — деди аёл гудакга ёлвориб. Гудак Жалилга базур қўқурқув аралаш тикиларкан: «урди» дея олди.

Жалил сир очилишидан қўқурарди. Улар Мўқурак тумани марказий касалхонасига келиб шифокорларга гудакни қўқуртатишти. Қарангки, бирон шифокор гудакнинг «касал-ига аниқ ташҳис қўқур олмади. Доктор Рузимурод Шералиев марказий шифохонанинг юқумли касалликлар бўлимида шу қўқур навбатчи эди. Шер

9 февраль — Алишер Навоий таваллуд топган кун

Хар бир миллатнинг осмонида уз юздларийи пор- лайдди. Жаҳонни ва башариятни Ҳақ йўлга, маърифат ва кўнгли дунёсига қўлайди. Шақис бу сиймолар қатори- да шеърятимизнинг қуши, халқимизнинг сукули шои- ри, ҳазрат Алишер Навоий улугворлик билан бош эгиб туради. Уз давридаги турфа афсоналарга қанот берган бу зот ҳақида сўз демоққа бизга йўл бўлсин. Аммо, салом бермасликнинг ўзи бир гуноҳ. Шу боисдан, узига узрлиниб, сўз булбули «наво»лари хусусида дил ёраимиз.

Маълумки, фан шу кунларга қадар ҳам бобо кўшининг нури неча ранг товланиб олмагач ором беришни аниқ- лай олмаган. Бу фалсафани Алишер Навоийнинг ҳам ҳар бир «кўши» — асарига мезгилга узукча кўз қўйгандек ярашади. Сабабим, шоирнинг ҳар бир байти маънола- ри на сарҳисблик, на ақл илғаб етарлик.

Базми бир «навоийшунос»ларнинг ушун асарлари шарҳига бағишланган тизмаларини ўқир эканмиз, беих- тир денгизни ҳовуз деб тасаввурга сиғдирувчи ёш боланинг хайрати кўз ўнгимизда сурталанади. Бола-ку бола, лекин адабиёт болаларнинг тасаввур майдони эмасдир. Буни билган қўруқда, тушунмаган билкисиз ўқувда... Зеро, шоирнинг узи:

Менин шеърим не бўпти, уялман лотиндан, Хар ширдан ортдаман, бу менга равшан албат. Аҳли диллар шеъриман йилсанлар демасман, Гар аҳли дил кулса ҳам менга оли муқофот

деган фалсафа замирида «Муҳокамат ул лугатайн» дур- донасидаги беихтиёр: «Йигитлигим замони ва ёшлимги кунлари даврларида кўпрак шеърда уйи курсатувчи ва назмда афсунбозлик қилувчи шоирларнинг ширин шеър- ларидан ва рангдор байтиларидан ЭЛЛИК МИНГдан ор- тикторини ёдлаганам. Уларнинг завқ ва кўнчиндан ўзини овутибман. У шеърларни яхши ва ёмон томонла- ри устида фикр юрutiбман» деб ўзи айтиб қўйган сўзла- рининг ути ётади. Бу оташни қуролман қуйиб қолади. Чунки Алишер Навоий бунча ботинлик сўз уйи-ларининг устаси самарқандлик Мирза Алибек тўғрисида, «Махулусун нафос» асарида бекорга «Инсоният ва ҳуд ахлоқликда Хуросон ва Самарқанд мулкида ягона эрди. Ва таъб ва фаҳм ва отар, тутарда бу икки мулк

йигитлари орасида саромади замонга эрди. Зиҳни диқ- қат ва маъни нуқулдини гани эрди ва таъби бу навъ таърифлардин мустағин. Бу матлаб аниқдуруримки: Кўзинг не бало қаро бўлибтур, Ким жонга қаро бўлибтур. Зулфоятайдир ва қофиялари тарди аксим (утган сўзлари текарсимга айлантриб қайтариш санъати), жавоб айтмоқ бу фақир қошида мушулотдиндур. Агарчи анинг тилига бу навъ абёт кўп ўтар эрди, аммо ҳаргиз

ЭН ЁРУҒ ЮЛДУЗ

парво қилиб бир ерда битамас эрди. Бу матлани фақир тугатиб, анинг ёдгори девонда битибмен» деб арқони узун ташламайди. Шоирнинг мухтасаргина:

Гар ошк эсанг меҳру вафо қилма ҳавас, Дард istsаю дафъига даво қилма ҳавас. Ҳижрону висол мутлақ қилма ҳавас, Дилдорингдин гаيري ризо қилма ҳавас.

асаргинасида ҳам кўз тушса дил'уйнаб кетадиган қалин- лидаги китоб маънолари мангу гуллаб ётади. Ана шу чекалар айрим яроғларининг ҳам нозиклигини ҳис этишга «Махуб ул-қулуб» асари — очкичи қумак беради: «Ошиқ-ишқ балосига грифтор; унинг куйдирувчи офига тучор. Ишқ тўғрисида, гарқ булган ошиқ, шундай яшининг қачмоғида уртанган — ошиқшу хон қилди эзилган ва шу шафқатсиз дастидан девона ошқ, у шундай фитначининг мафтун ва шундай қотилнинг ав- рашига берилган; ошқ — шундай қон туқувчининг қули- да ҳалок бўлувчи ва шундай бало қўзғатувчи йўлда дард тортувчидир» фикрлари «Гар ошк эсанг меҳру вафо қилма ҳавас» гапигади биргина ОШИҚ сўзининг тун- дир. Шу сўздек, асардаги ҳар бир сўз — чечак шоир ижодида — уз гулбоғида буй таратиб турибди: Юқорида ишорат қилганимиздек, булар тўғрисида бир мақолада

эслатиш мумкин, холос.

Алишер Навоий «энг йирик поэтик нуқталарни...» (А. Орипов) нишонга олган, Бедилнинг «Олий назм мўҳнату чидам истаиди» фалсафасини неча асарлар аввал дун- дириб равшанлантриган, бу йўлга не-бе болгаганларни ҳаваслантриган «қилбау устеду пир»ларидир. Бекорга, адабиётшунос олим Раҳим Воҳидов: «Алишер Навоий — туркий ва форсий халқларнинг фахру ифтихо- ри, Она табиатнинг шу соҳаватиса инсонларга курсат- ган иноятнинг ёрқин тилосидир» деб шир ижодидан гуллар термайди. Шундай маъсулятини қўймйга, по- нията етказишни ҳис этган шоирларнинг асарларига қарата Эркин Воҳидов: «Шоир сўзлари... Аслида шоир сузи шарҳта муҳтоб эмас. Муаллиф ҳудуд демокчи, бундай гоийи олға сурмоқчи, деган тахилларини шеърят- ни бениҳос жўн тушунмоқ натиқасидир... Шер маъно- сини сўз билан баён қилиш мумкин эмас. Сўз билан аниқлаш мумкин булган фикр эса шеър қилиб айтил- майди. Шер — завқ, хайрат, кулк, изтироб, армон, тазарру, муножот... демақдир. Шер — ишқ демақдир, ибодат демақдир...» деб қўл қўлади ва буни тушунми- га интилаимиз.

Демақ, шеърятда ички оҳанг, кўнгли тўқини, ҳаро- тили самимият, руҳ мадади — ботиний олам гузаллиги, миллатнинг мўъжизавий тафаккури, элнинг эркили ёруғ йўли, муҳаббат оламининг қўзғуси каби ҳисобсиз дунё бор. Уни шунчаки тушуниш ёки шарҳлаш бирламчи сабоқдир. Кейинги ботиний ўқувлар эса... камолот қа- нотини ўстиради. Камолатнинг эслиг қаноти билан бул- са, турк ва жаҳон маънавияти кўйига учиб мумкин. Шу борарида айтилган тошқин тўйлар тўқинидан завқ олиб, устозларнинг адл ўнгилари ва фикр оламига хайратланиб боқиб, «денгиз томчини қақираркан» де- ганларидек, Ҳазратга ҳавасланиб фикрлаймиз:

Тилиминг Гиркўин минган чавандоз, Туркно сўзларинг шоху Алишер. Тоабду рухига дуо поёндоз, Эл деган кўзларинг охи Алишер. Чорлайди Илоҳий чамазорига, Сўз ахир тош эмас, жондир у! Дунёни сиздирди кўнгли боғига — Гамлардан аритиб ўтади мангу!

Фахриддин ШОДИЕВ, Алишер Навоий номидаги Самарқанд Давлат университети тил ва адабиёт кафедраси ўқитувчиси.

Сийсий шарҳловчи

НИГОҲИ

ПРЕЗИДЕНТНИНГ КОНГРЕССДАГИ БАЁНОТИ

АҚШ Президенти Билл Клинтон кон- гресснинг икки палатаси қўшма йиғилиши- да анъанавий «Мамлакатдаги аҳвол ҳақида» баёноти билан сўзга чиқди. У Европа ҳавфсизлиги ҳақида гапира туриб, шундай деди: «Бизнинг асосий вазифамиз тарихда бирин- чи марта бўлинимс, демократик Европага ёрдам беришдан иборатдир. Шу мақсадда биз 1999 йилгача НАТОни кенгайтиришимиз ва қачонлардир бизнинг душманимиз бўлган мамлакатларни ўз иттифоқчиларимиз бўлган қўмақлашимиз лозим». Бу жараён, Президентнинг айтишига қараганда, шу йил- нинг ёзда ойда НАТОнинг юқори доирадаги махсус учрашувидан кейин бошланади. Бун- дан ташқари «ҳарбий альянс аъзоси бўлма- ган мамлакатлар билан «Тинчлик йўлидаги ҳамкорлик» дастури бўйича алоқаларни мус- таҳкамлашимиз зарур, — деди сўзининг да- вомида Президент. — Айни чоғда НАТО ва демократик Россия ўртасида барқарор ҳам- корлик ўрнатил лозим».

Билл Клинтоннинг таъкидлашича, Осиё- Тинч уммони минтақаси мамлакатлари би-

лан муносабатларни ривожлантириш АҚШ учун устувор йўналиш ҳисобланади. Бу алоқа- ларга ГАРбий Европа мамлакатлари билан бўлган муносабатлар қайта бўлса, худди шун- дай тарзда эътибор бериш керак. Хитой билан мулоқотнинг чуқурлашуви, деди Президент, «бизнинг манфаатларимизга жавоб беради». Жаҳонда ўз етакчилигини таъминлаш учун АҚШ қудратли ҳарбий қўчқарга ва энчиқ дипломатияга эга бўлиши лозим. Президент- нинг фикрича, Қўшма Штатлар Лотин Амери- каси ва Осиё мамлакатларига махсуслот экс- порт қилиш ва хизмат кўрсатишни ҳам ке- нгайтириши лозим. Лотин Америкасидаги дав- латлар билан алоқаларни мустаҳкамлаш мақ- садида у шуб мамлакатларга баҳор ойида сафар қилиш ниятида эъланлигини ҳам айтиб ўтди. Мамлакат ички сийёсатига тегишли ма- саладар хусусида тўхталиб, Президент ўз маъмурияти навбатдаги тўрт йил давомида таълим тизимини маблағ билан таъминлашни кенгайтириб, 51 миллиард доллар ажратили- ши ва шу билан бирга АҚШ раҳбарияти учун таълим муаммолари устувор йўналиш бўлиб қолишини таъкидлади.

ТОМОНЛАР МУРОСАСИ

Матлумки, Болгария парламентидаги демократик қўчлар биланшмаси муҳофизат блоки депутатлари 26 кундан бўён бойкот ўтказиб, мамлакат қонун чиқарувчи органида иштирок этишмаётганлиги. Утган пайшанба эса, Миллий Мажлис раиси Б. Сендов раҳ- барлигида ўтказилган парламент фракцияла- ри раҳбарлари йиғилишида томонлар мурос- ага келдилар. Унга кўра, демократик қўчлар

бирлашмасидан сайланган депутатлар парла- ментдаги фаолиятларини қайтадан бошлайдилар. Бу билан Президент Петр Стоянов томон- нидан тақлиф этилган ва Миллий ҳавфсизлик масалалари бўйича маънафат кенгаши йиғили- шида барча сийсий қўчлар томонидан маъқу- ланган мамлакатдаги сийсий таназзулга чек қўйиш ҳақидаги режани амалга оширишга киришилди.

ДАВЛАТ КОТИБИ УЧУН КУТИЛМАГАН «СОВГА»

АҚШ давлат котиби Мадлен Олбрайт хонининг ўнга яқин қариношлари, шу жум- ладан бобоси ва бузаси Иккинчи жаҳон уруши даврида яҳудийлар учун ажратилган қамқоҳоналарда ҳалок бўлган экан. «Вашингтон пост» газетасида чоп этилган ушбу хабар Олбрайт хоним учун... қутилмаган ҳодиса бўлди. Унинг таъкидлашича, ўзининг яҳудий келиб чиқиши ва оиласининг наист- лар зулмидан жабр кўрганлиги у умуман беҳабар бўлган.

Илгари 59 ёшли М. Олбрайт хоним ҳақида унинг таъкид чех дипломати оиласида ту- нилганилиги, кейинчалик Чехословакияда со- циалистик тузум ўрнатилгач, бу оила АҚШга қўчиб келиб, бу давлатда ўрнашиб қолгани ҳақида газеталарда маълумотлар берилган- ди. «Вашингтон пост» хабарига қараганда, Мадлен Олбрайтнинг ота-онаси Мандула ва Йозеф Корбел яҳудий миллатига мансуб бўлиб, кейинроқ католиклар динига ўтиш- ган. Олбрайтнинг она томондан буvisи ва

бобоси фашистлар концлагерларида ҳалок бў- лишган.

Мадлен Олбрайтнинг айтишича, ота-онаси унга бу ҳақида ҳеч нима дейишмаган. 1945 йил ёзда Мадлен 8 ёшда бўлган ва чамаси ёш бола психикасини жараҳатламаслик учун қа- риндошлари вафоти ҳақида ёш қизчага гапир- май қўяқолишган. АҚШ давлат департаменти расмий вакили Николас Бэрнинг гапига қараганда, бу янгилик АҚШнинг Яқин Шарқдаги тинчлик жараёнида иштирок эти- шига ҳеч қандай таъсир қилмади. «Бу Олб- райт хоним ва унинг оиласининг шахсий иши, — деди Бэрнс. — Бу сийсий масала эм: с. Айни пайтда ташқи сийёсат масаласи ҳа эмас. Шунинг учун бу ҳол умуман Олбрайт хоним- нинг иш фаолиятига таъсир этмайди». Бэрнс яна шунини таъкидладики, «Вашингтон пост» газетаси муҳбири Майкл Доббс маъ снинг Мадлен Олбрайт хоним кўнчилиги ур...аб чи- қиб, ўз қариношлари тақдир масаласини шахсан ўзи ўрганиб чиқишни лозим, деб топди. Аслидинн БОЛИЕВ.

Алишер НАВОИЙ

ТОНГДЕК ТАБАССУМ АЙЛАРАМ

- Хар киши ёр олдида дер чини ҳам, ёлгонни ҳам, Ваҳҳим, ул бовар қилур воқени ҳам, бўҳтонни ҳам.
Жонга етгим, муҳталиб асҳобдин, ул дилрабо Уйлаким кўнгулдуни олди, кош олса жонни ҳам.
Мудданийлар буйла ҳамроҳ улсалар ёр олдида, Ўзга тутмоқ фарздур ўлмақин, бал ҳижронни ҳам.
Сўз дей олурлар гаҳу бегаҳ, маҳаллу бемаҳал, Бас маҳалдур тарк қилсам мулку хонумонни ҳам.
Чунки бағрим қонини кўз йўлидин оқиздилар, Дам-бадамдурким, сувабтурлар саросар қонни ҳам.
Эй кўнгул, даҳр аҳлига йўқ ваъдаю паймон дуруст, Неча куйтунг сен доғи уз ваъдаю паймонни ҳам.

Ҳошаниллоҳқим, Навоий айлағай тарки ҳам, Бевафо қофирлар олса жонни ҳам имонни ҳам.

- Ул кўён василда ўзини рашиқдин гум айларам, Соғдин ёнимда тебрангач таваҳҳум айларам.
Ул пари қўнғулмадурким, сўзлашурмен демақим, Телбаликдин ўз-ўзум бирла тақаллум айларам.
Шоми ҳажрим тонгсиз ўлмиш, не ажаб гар ажадип Шомдек йилғамсиниб, тонгдек табассум айларам.
Қатли ҳукми айласанг ўлтуртубон ушшоқини, Ишқ аро чунки мен акмалмен тақаддум айларам.
Элга раҳм этмон ўқубатлар била қатл айласанг. Ўз-ўзумга маҳзи хирмондин тараҳҳум айларам.
Поклик зоти гар эрмастур судук ичра, не суд, Баҳру барда гар таҳорат, гар таяммум айларам.
Эй Навоий, то мусаррар қилдим оҳанги Ҳижоз, Гар Ироку гар Ажам сори таранум айларам.

ДУШАНБА, 10

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон». Тонги дам олиш дастури. 8.00 — «8.30 «Ҳафтонома».

СЕШАНБА, 11

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон». Тонги дам олиш дастури. 8.00 — «8.25 «Ахборот».
12.00 «Сўзларнинг ширини». Телевизион даврали.
12.05 «Морена Клар». Телевизион даврали.
12.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Публицистик қўрсатув.
12.15 «Эркакни уй». Бадий фильм.
12.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.05 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.15 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
14.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.

ЧОРШАНБА, 12

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон». Тонги дам олиш дастури. 8.00 — «8.25 «Ахборот».
12.00 «Сўзларнинг ширини». Телевизион даврали.
12.05 «Морена Клар». Телевизион даврали.
12.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Публицистик қўрсатув.
12.15 «Эркакни уй». Бадий фильм.
12.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.05 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.15 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
14.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.

ПАЙШАНБА, 13

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон». Тонги дам олиш дастури. 8.00 — «8.25 «Ахборот».
12.00 «Сўзларнинг ширини». Телевизион даврали.
12.05 «Морена Клар». Телевизион даврали.
12.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Публицистик қўрсатув.
12.15 «Эркакни уй». Бадий фильм.
12.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.05 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.15 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
14.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.

ЖУМА, 14

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон». Тонги дам олиш дастури. 8.00 — «8.25 «Ахборот».
12.00 «Сўзларнинг ширини». Телевизион даврали.
12.05 «Морена Клар». Телевизион даврали.
12.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Публицистик қўрсатув.
12.15 «Эркакни уй». Бадий фильм.
12.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.05 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.15 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
14.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.

ШАНБА, 15

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон». Тонги дам олиш дастури. 8.00 — «8.25 «Ахборот».
12.00 «Сўзларнинг ширини». Телевизион даврали.
12.05 «Морена Клар». Телевизион даврали.
12.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Публицистик қўрсатув.
12.15 «Эркакни уй». Бадий фильм.
12.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.05 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.15 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
14.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.

ЯҚШАНБА, 16

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон». Тонги дам олиш дастури. 8.00 — «8.25 «Ахборот».
12.00 «Сўзларнинг ширини». Телевизион даврали.
12.05 «Морена Клар». Телевизион даврали.
12.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Публицистик қўрсатув.
12.15 «Эркакни уй». Бадий фильм.
12.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
12.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.05 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.10 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.15 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.20 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.25 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.30 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.35 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.40 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.45 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.50 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
13.55 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.
14.00 «Ҳаммаки мақалдан бошланади». Телевизион даврали.

РАМАЗОН ҲАЙИТИНГИЗ МУБОРАК!

Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм. Жумлаи ҳақон мўмин-мусулмонлари учун азиз ва муқаддас бўлган саналардан бири Рамазон ойидир. Қариб ўн тўрт асрдан буён башариёти рушду-ҳидоят йўлига даъват этиб келаватган Қуръони карим мана шу муборак Рамазон ойида нозил бўлган.

Руза тутиш катта ижтимоий ва тарбиявий аҳамиятга эга. Пайгамбаримиз саллоллоҳу алайҳи вассаллам ҳадиси-шарифларидан бирида: «Уч кишининг дуоси рад этилмай қабул бўлади: оғиз очётган рузадорнинг дуоси, адолатли давлат раҳбарининг дуоси ва ноҳақ жабр курган кишининг дуоси» — дейилиши ҳам бу ибодатнинг нечоғли буюкли-

гига яққол далилдир. Мавриди келганда шунга айтиш жоизки, муборак Рамазон ойида руза ибодатидан бошқа яна бир қанча муҳим тарихий воқеалар ҳам қайд этилади. Шулардан энг муҳими — Рамазон ойининг 27-кунига утар кечаси — «Лайлат-ул Қадр» (Тақдир кечасидир): «Бу кечанинг фазилати минг ойдан ҳам афзалроқдир». Рамазон ойи яна муҳим воқеаларга бой. Хусусан, бу ойнинг олтинчи кунини Пайгамбаримиз Муҳаммад Мустафо саллоллоҳу алайҳи вассалламнинг набиралари имом Хусайн туғилган кун, унинг исиди биринчи заважи муҳтарамалари Хадича онамиз вафот этганлар, ун еттинчисининг тонгида машҳур Бадр жанги бўлган ва бошқалар. Уттиз кунлик рузанинг хотима топи-

ши, мана, деярли 14 асри бутун ислом оламида Рамазон (бизда у руза ҳайити ёки йиди ал-фитр — оғиз очиш байрами) ҳайитига боғлиқ махсус тантанали маросимлар билан нишонланади. Руза ойининг жорий этилиши тарихи ҳақида ҳам Пайгамбаримиз саллоллоҳу алайҳи вассалламнинг муборак ҳадислари бўлиб, ватандошимиз буюк муҳаддис олим Абу Исо ат-Термизий бу ҳақда шундай ривоят қилади: «Пайгамбар саллоллоҳу алайҳи вассаллам бирида мён икки жория қизнинг ашулаларини мароқ билан эшитиб ўтирган эдим, кутилмаганда Абу Бакр Сиддиқ келиб қолдилар ва бизни хурсандчиликка берилганимизни кўриб, уч марта: «Бу шайтон наволари-

қилишининг боиси нимада?» — деб сўрадилар. Улар: «Бу икки кунда биз жоҳилия давридан бошлаб хурсандчилик қилмадик», деб жавоб қилдилар. Расулulloх саллоллоҳу алайҳи вассаллам: «Аллоҳ-Таоло бу кунларининг яхшироқ бошқа кунга — яам ал-аҳда (оғиз очар кунини) алмаштирди», дедилар. Шу тарихи исломдаги икки улуг байрам — Руза ва Қурбон ҳайитларига асос солинган ҳамда улар асрлар оша мусулмонларнинг энг муқаддас ва муқаддас байрамлари сифатида нишонланади. Расулulloх саллоллоҳу алайҳи вассалламнинг суюкли завжалари Ойша онамиз шундай деганлар: «Ҳайит кунларнинг бирида мён икки жория қизнинг ашулаларини мароқ билан эшитиб ўтирган эдим, кутилмаганда Абу Бакр Сиддиқ келиб қолдилар ва бизни хурсандчиликка берилганимизни кўриб, уч марта: «Бу шайтон наволари-

қу» — деб бизларни қийи кетдилар. Шу дамда ногаҳон Расулulloх саллоллоҳу алайҳи вассаллам ҳам келиб, отамга қараб: «Эй Абу Бакр, уларни уз ҳолларига қўйинг, зеро, ҳар бир халқнинг уз байрами бўлади! Бугун бизнинг байрамимиздир!» дея хитоб қилдилар. Азалдан Рамазон ойида одатдагидан кўпроқ ибодатлар адо этилади. Мискин, етим-есирлар ва бева-бечоралар, муҳтожларга ийомлар, фитр садақалари тарқатилиб, хайру-эхсонлар улашилади. Фитр-садақа бериш барча мўмин-мусулмонларга вожиб, Фитрнинг Ҳайит намозигача берилишининг замирида улкан халқпарварлик гоёси — Ҳайит кунда ҳамма баробар хурсандчилик қилиб, муҳтохлик сезмаслиги мақсади муҳасамдир.

Рамазон ҳайити дўстлик, инوқлик, тинч-тотувлик, меҳр-мурувват, одамийлик, ватанпарварлик, поклик, шукрона нъмат қаби юксак инсоний фазилатлар намён бўладиган улуг айёмдир. Бу кунларда узро гина-адоватлар унутлади, ихтилофу келишмовчиликларга барҳам берилиб, билиб-билмай қилинган гуноҳлар кечирилиб, айблар ҳам мағфират этилади. Бутун ислом дунёсида бўлгани сингари Туркистон заминида ҳам ҳайит намозалари жамоа бўлиб ўқилади, намоздан кейин марҳумлар рўҳини хотирлаб, дуои фотиҳалар қилинади. Мўмин-мусулмонлар ота-оналари, дўсту биродарлари, қариндош-уруғларини ҳайит билан қўтлайдилар, бетебу ҳолатда қўтлайдилар, кўнгил-қўнғилларини кутарадилар. Отахону онахонлар, мўйсифидлар, яқин кишилар ва болаларга байрамона соғга-ҳайитликлар улашиш ҳам халқимизнинг азалий удуларидан.

Сунги йилларда мустақил Ўзбекистонимиз диёрида қарор топётган ижтимоий адолат, айниқса мустақилчилигимиз шарофати билан ҳаётбахш илдири узоқ ўтмишга бориб тақалладиган ибратли тарихимиз, бой маданий меросимиз, турфа хил маънавий қадриятларимиз, удуларимизни урганиш, тиклаш ва ушбу бебаҳо бойликлардан халқни баҳраманд қилишда катта ишлар амалга оширилаттир. Халқимизнинг кўнглини хушнуд қилган бу хайрли ишларнинг ҳаммаси муҳтарам Президентимиз Ислам Каримов собитқадмлик ва изчиллик билан олиб бораётган доно сиёсатининг ёрқин самарасидир. Руза ва Қурбон ҳайитларини умумхалқ байрамлари сифатида дам олиш кунини деб эълон қилиниши ҳам катта аҳамиятга эга воқеадир.

Жумлаи мўмин-мусулмонларимизни улуг айём — Рамазон шарифи билан чин юракдан муборакбод этишимиз. Шу табарруқ кунларда Оллох субҳонаҳу ва Таоло ҳаммаларимизни рушду-ҳидоят, имон нури билан баҳраманд этиб, битмас-туганмас нъмату ҳикматларидан рузн-насиб айлосин. Мустақил Ўзбекистонимизнинг равнақи, порлоқ келажаги йўлидаги кўтулғу савий-ҳаракатларимиз, солиҳ ишларимизга хайру-баракотлар ато этсин!

Мухторхон ЗОИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси
хузуридаги Диний ишлар
қўмитаси мутахассиси.

Valanni sevmak iymondandur!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўzbekiston Xalq demokratik partiyasi gazetasi

1997 yil 8 fevral, shanba № 17 (22.102).

Gazeta 1918 yil 21 iyundan chiqq boshlagan

Бош муҳаррир
Азим СУЮН

Таҳрир ҳайъати

Абдулла ОРИПОВ,
Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ,
Азиз НОСИРОВ,
Одилжон ОЛИМЖОНОВ,
Ислам ШОҒУЛОМОВ,
Аслиддин БОЛИЕВ
(бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари),
Салим АШУРОВ
(бош муҳаррир ўринбосари),
Владимир ЧЕБОТИН
(бош муҳаррир ўринбосари) — «Голос Ўзбекистана»,
Алимқул СУЛТОНОВ
(масъул котиб — «Ўзбекистон овози»),
Виктор ЗВЕРЕВ
(масъул котиб — «Голос Ўзбекистана»).

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

ГОЛОС ЎЗБЕКИСТАНА

МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ
ДЕМОКРАТИК
ПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ
КЕНГАШИ

БУЛИМЛАР:

Мафкура ишлари ва партия ҳаёти — 33-07-20, 36-33-40.
Парламент фаолияти ва ҳуқуқ — 33-11-49, 36-54-06.
Иқтисодият — 33-21-43, 36-57-22.
Фан ва маданият — 33-07-20, 36-33-40.
Хатлар ва оммавий ишлар — 33-76-04.
Ахборот ва спорт — 33-12-56, 36-55-16.
Халқаро ҳаёт — 33-20-36.
Санъат, қурилиш ва транспорт бўлими — 33-07-20.
Реклама ва эълонлар — 33-38-55, 33-47-80.
Факс — 33-54-55.

ВИПОЯТ
МУХБИРЛАРИ:

Андижонда —	24-16-48;
Бухорода —	3-54-87;
Гулистонда —	25-16-22;
Жиззахда —	3-31-86;
Навоийда —	3-39-20;
Наманганда —	6-43-43;
Нукусда —	7-58-83;
Самарқандда —	35-22-90;
Тошкентда —	33-12-56;
Урганчида —	6-51-35;
Фарғонада —	22-36-78;
Қаришда —	3-25-79;
Қумқўрғонда —	5-26-24.

МАНЗИЛИМИЗ:

700000.
ТОШКЕНТ.
МАТБУОТЧИЛАР
КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарк» нашриёт-
матбаа концерни
босмаҳонаси.

Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси,
41-уй.

Навбатчи
муҳаррир
Қ. ЭШИМАТОВ,
навбатчи
М. АҲМАД.

Рўйхатдан ўттиш
таътиби №00120

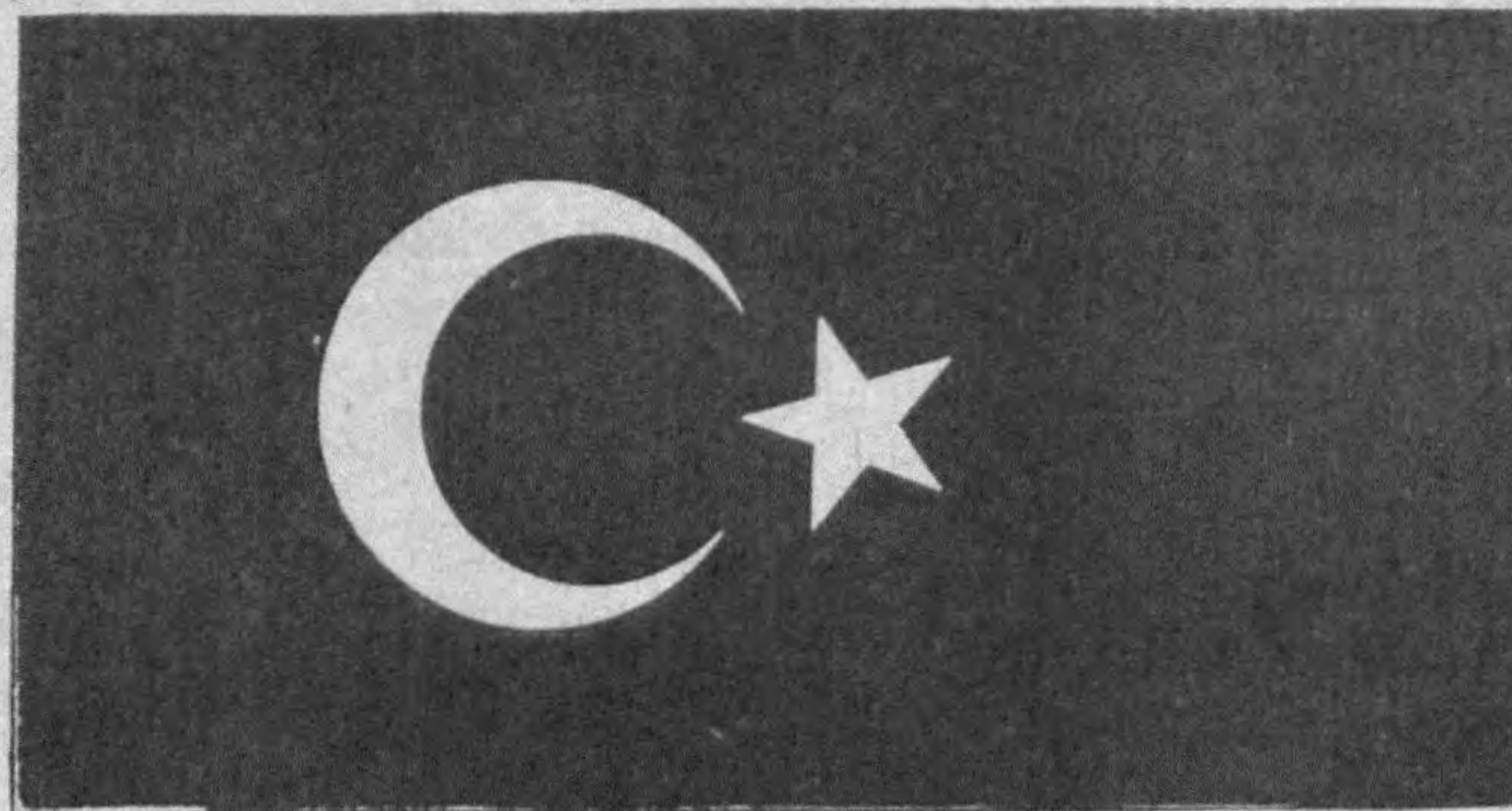
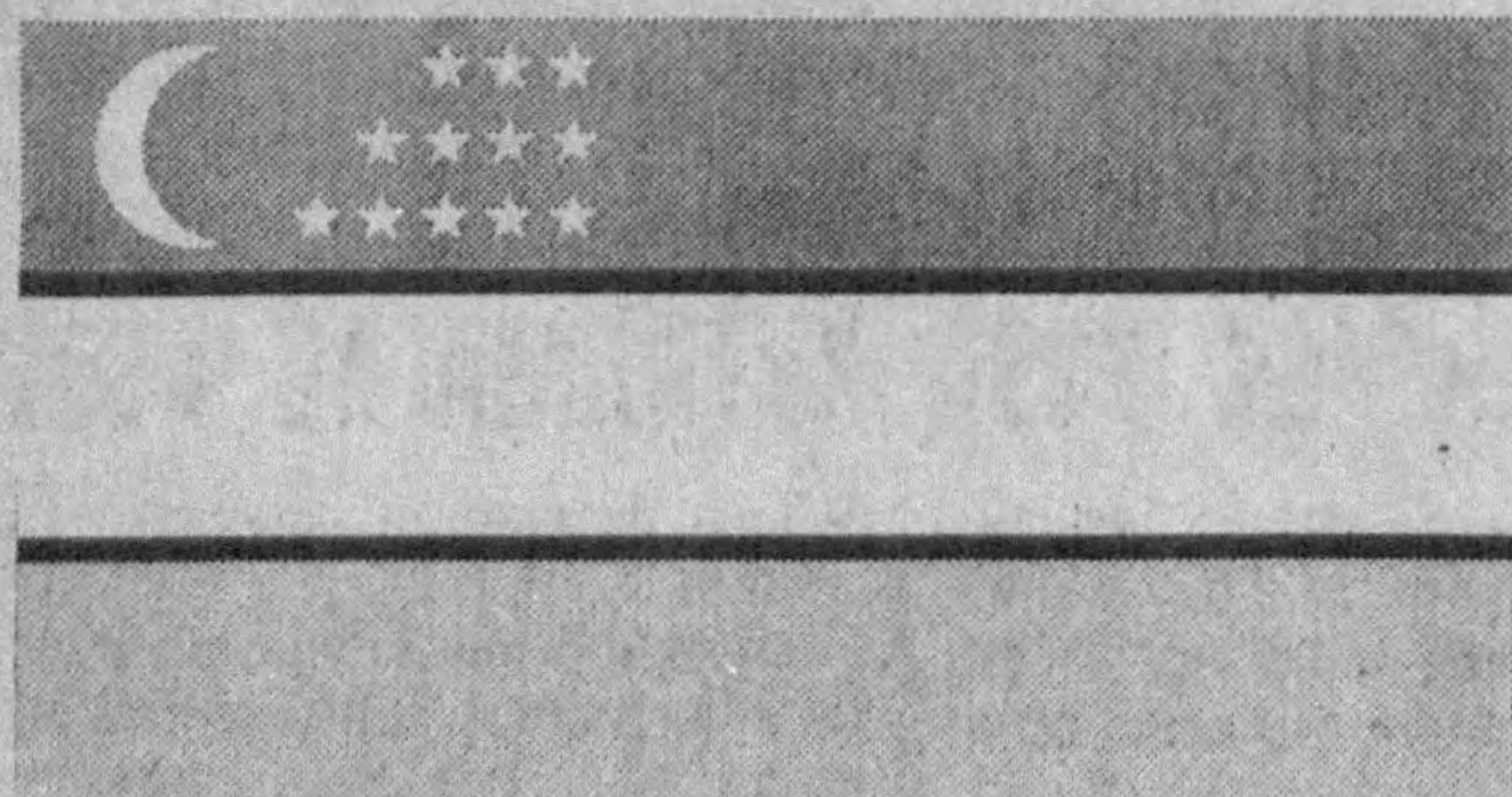
Газета офсет
усулда А-2
форматда 32 335
нускада босилади

Ҳажми 2 босма табоқ
«Ўзбекистон овози»
материалларининг
кўчилиб босиш
фақат таҳририят
руқсати билан
амалга оширилади.
Г — 072

Боснишга
топириш вақти — 21.00.
Тошириши — 21.00.

1 2 3 4 5 6.

СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА

АЗИЗ БИРОДАРЛАР!

Ийд Рамазон ҳайити

ҳатматизга муборак бўлсин!

Шу кўнглик кунларда ишларингизга ривож,

тўнганларингизга барокаят тилаймиз.

Ҳуртигимиз ҳаммаша тинч бўлишини

Яратгандан сўраймиз.

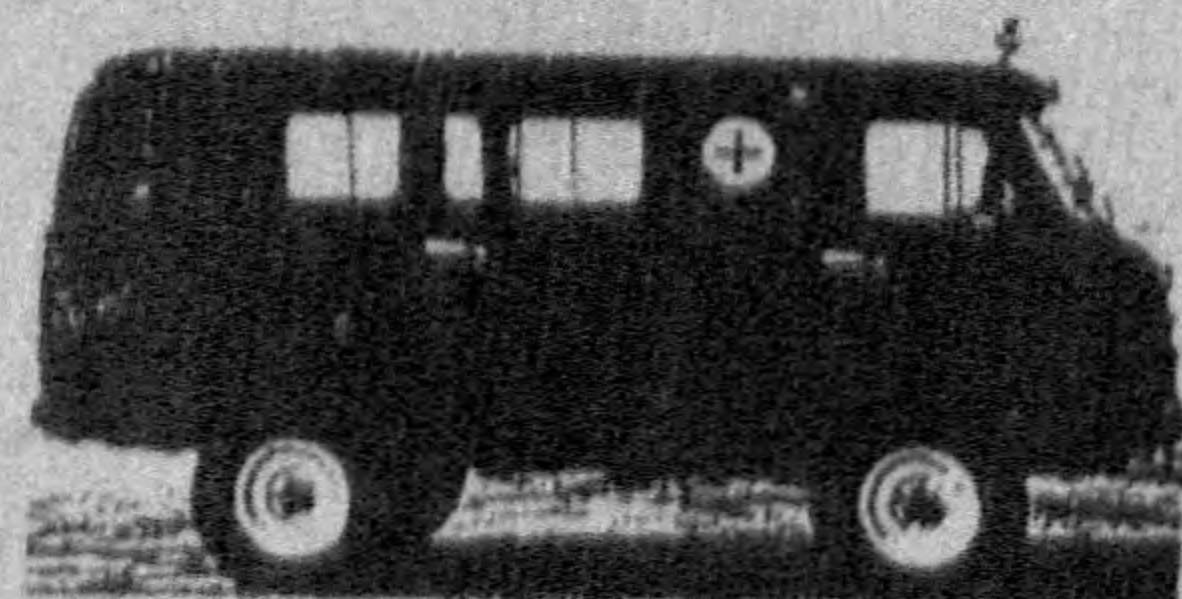
Ўзбекистон — Туркия қўшма банки.

"ОСИЁ-ВОЛГА"

МИНТАҚАЛАРАРО МАРКАЗИ

Тошкент шаҳридаги оморхонадан УАЗ-3962 русумидаги автомобилларни ва УАЗ автомобиллари учун кенг турдаги эҳтиёт қисмларни

СОТАДИ.

Куйидаги манзилга мурожаат этилсин:

Тошкент шаҳри,
Навоий кўчаси, 16^А уй, 221-хона

Телефонлар: 41-58-51, Факс: 41-52-41.

«АКАТЭКС ТЕКСТИЛЬ САНОАТ ВА ТИЖОРАТ ЛТД»

Ўзбек — Туркия қўшма корхонаси полипропилен ун қопларини ҳамда тегирмон валларини пул утказиш йўли орқали

СОТАДИ

Бизнинг манзил:
Тошкент шаҳри, Асака кўчаси, 52. НПО «Технолог» биносининг 4-қаватида (3-ун заводининг ёнида).
Тел: 68-77-36.

Спорт

ЕТМИШ ЁШЛИ ГОЛИБ

Хоразмда узоқ йиллардан бери анъанавий мусобақа утказилади. Вилюят шаҳар-қашлоқларида донна суриш буйича маҳоратларини оширишга ҳаракат қилаётган шахматчилар «Хоразм ҳақиқати» — «Хорезмская правда» газеталари соврини учун мусобақада узларини курсатадилар. Вилюят биринчилиги учун 28-март ташкил қилинган бу сафарги мусобақа ҳам кўпчиликда яхши таассурот қолдирди. Зеро, ҳеч ким 70 баҳорни қоралаган Максим Кимга бас келолмади. У ун имкониятдан 8 та очко тўлаб, бош совринни қўлга киритди. Қизиғи шундаки, бу қариянинг ютуғи 25-март галаба нашидасидан баҳраманд бўли-

шидир. Урганчилик Азизбек Юсупов билан Фарҳод Қўқоров 2- ва 3-уринларни эгаллашди. Аёллар орасида эса гурлалик Нигора Содикова муваффақият қозонди.

БАСКЕТБОЛЧИЛАР БАҲСИДА

Самарқандда спортчилар орасида энг баянд буйли ҳисобланган баскетболчиларнинг Ўзбекистон чемпионати дастлабки учрашувлари бўлди. Биринчи тур уйинлари гуруҳларда давом этиб, олти шахардан унга жамоа иштирок этди. Биринчи урин учун баҳс Тошкентнинг ФИСК ҳамда Самарқанд Давлат университетети жамоалари уртасида бўлиб ўтди. Уйин майдон эгалари фойдасига (97-76) ҳал бўлди. Учинчи урин учун республика олий спорт маҳорати мактаби ёшларига насиб этди. Навбатдаги учрашувлар 17-22 февраль кунлари утказилади.